

ประโยค ป.ธ. ๔
แปล ไทยเป็นมคร
สอบครั้งที่ ๒ วันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๙

๑. ดังได้สดับมา ลูกชายกุ่มมพิคนหนึ่ง เมื่อบิดาเสียชีวิตแล้ว ทำการ
งานทุกอย่าง ทั้งที่นา ทั้งที่บ้าน ด้วยตนเองทีเดียว ปฏิบัติ(เลี้ยงดู)มารดาอยู่ ฯ
ต่อมา มารดาได้บอกแก่เขาว่า พ่อเอ๋ย แม่(เรา)จักนำนางกุมาริกามาให้เจ้า ฯ
ลูกชายตอบว่า อย่าพูดอย่างนี้เลย แม่ จักปฏิบัติ(อุปัฏฐาก)แม่ไปจนตลอด
ชีวิต ฯ แม่พูดว่า พ่อคุณ เจ้าคนเดียวทำงานอยู่ทั้งที่นา ทั้งที่บ้าน เพราะเหตุ
นั้น ชื่อว่า ความสบายใจ ไม่มีแก่แม่เลย แม่จักหานางกุมาริกามาให้เจ้า ฯ
ลูกชายนั้น แม่ห้ามบ่อยครั้ง ได้นิ่งเสียแล้ว ฯ นางได้ออกจากเรือนเพื่อไปยัง
ตระกูลหนึ่ง ฯ ลำดับนั้น ลูกชายถามมารดาว่า แม่จะไปตระกูลไหน เมื่อ
มารดาตอบว่า ตระกูลชื่อนั้น จึงห้ามการไปตระกูลนั้นเสียแล้ว บอกตระกูล
ที่ตนพอใจ ฯ นาง ได้ไปตระกูลนั้น หมั้น(ขอ)นางกุมาริกาแล้ว กำหนดวัน
(แต่งงาน) นำนางกุมาริกาคนนั้นมา ได้ทำไว้ในเรือนของลูกชายนั้นแล้ว ฯ
นางกุมาริกานั้น เป็นหมั้นเสียแล้ว ฯ ที่นั้น มารดาจึงพูดแก่ลูกชายนั้นว่า ลูกเอ๋ย
เจ้า ให้แม่นำนางกุมาริกามาตามความพอใจของตนแล้ว บัดนี้ นาง กลับเป็น
หมั้น ก็ ตระกูลที่ชื่อว่าหาบุตรมิได้(มีแต่)จะเสียหาย เชื้อสาย ไม่สืบเนื่อง
เพราะฉะนั้น แม่จักหานางกุมาริกาคนอื่นมาให้เจ้า แม่ถูกลูกชายนั้นพูด(ห้าม)
อยู่ว่า อย่าเลย แม่ ก็ยังพูด(รบเร้า)บ่อย ๆ ฯ หญิงหมั้นได้ยินถ้อยคำนั้นแล้ว
คิดว่า ธรรมดาบุตร ย่อมไม่อาจก้าวล่วง(ฝ่าฝืน)คำของมารดาไปได้ บัดนี้
แม่ผู้จักนำหญิงอื่นผู้ตลอดบุตรได้มาแล้วจักใช้เราด้วยการใช้เยี่ยงนางทาสี
อย่างกระนั้นเลย เราพึงนำ(จัดหา)นางกุมาริกาคนหนึ่งมาเสียเอง จึงไปยังตระกูล
หนึ่ง สู่ขอนางกุมาริกาเพื่อประโยชน์แก่สามีนั้น ถูกพวกคนทั้งหลายเหล่านั้น
ในตระกูลนั้นห้ามว่า แม่คุณ หล่อนพูดอะไรเช่นนั้น ดังนี้แล้ว จึงอ่อนน้อมว่า
ดิฉันเป็นหมั้น ตระกูลที่ไม่มีบุตร ย่อมเสียหาย ธิดาของพวกท่าน ได้บุตรแล้ว

จักเป็นเจ้าของทรัพย์สินสมบัติ ขอได้ยักธิดาของพวกท่านนั้นให้แก่สามีของดิฉันเถิด ดังนี้แล้ว ให้ตระกูลนั้นยอมรับแล้ว จึงนำมาไว้ในเรือนของสามี ฯ

๒. ต่อมา หญิงหมั้นนั้นได้มีความปริวิตกนี้ว่า ถ้านางคนนี้ จักได้บุตรหรือธิดาไซ้ นางคนนี้เท่านั้น จักเป็นเจ้าของทรัพย์สินสมบัติ(แต่เพียงผู้เดียว) นางจะไม่ได้ทารกโดยประการใด การที่เราจะทำนาง(ให้เป็น)โดยประการนั้น ย่อมควร ฯ ลำดับนั้น หญิงหมั้นจึงพูดกะนางนั้นว่า สัตว์ผู้เกิดในครรภ์ตั้งขึ้นในท้องหล่อนเมื่อใด(ขอให้)หล่อนจงบอกแก่ฉันเมื่อนั้น ฯ นางคนนั้น รับว่าได้จะ เมื่อตั้งครรภ์แล้ว จึงได้บอกแก่หญิงหมั้นนั้น ฯ ก็หญิงหมั้นนั้นแล จัดข้าวต้มและข้าวสวยแก่นางนั้นประจำ ฯ ภายหลัง นางได้ให้ยาสำหรับทำครรภ์ให้ตกไป(ยาทำแท้ง)ปนกับอาหารแก่นางนั้น ฯ ครรภ์ก็ตกไป(แท้ง) ฯ เมื่อตั้งครรภ์แม่ครั้งที่ ๒ นางก็แจ้งแก่หญิงหมั้นแล้ว ฯ ฝ่ายหญิงหมั้นก็ได้ทำครรภ์ให้ตกไป เหมือนอย่างเดิมทีเดียว เป็นครั้งที่ ๒ ฯ ลำดับนั้น พวกหญิงที่คุ้นเคยกัน ได้ถามนางนั้นว่า หญิงร่วมสามี ทำอันตรายหล่อนบ้างหรือ ฯ นางเล่าความนั้นแล้ว ฯ

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๔

แปล ไทยเป็นมคธ

๑. เอโก กิร กุญฺมพิทปฺตุโต ปีตริ กาลกเต เขตฺเต จ ฆเร จ สพฺพกมฺมานิ อุตฺตนาว กโรนฺโต มาตริ ปฺริชคฺคิ ฯ อถสฺส มาตา กุมาริ กํ เต ตาต อาเนสฺสามิตี อาห ฯ อมฺม มา เอวํ วเทถ อหํ ยาวซีวํ ตุมฺहे ปฺริชคฺคิสฺสามิตี ฯ ตาต เขตฺเต จ ฆเร จ กิจจํ ตฺวเมว กโรสิ เตน มยฺหํ จิตฺตฺสฺสํ นาม น โหติ อาเนสฺสามิ เตตี ฯ โส ปฺนปฺปฺนํ ปฺริชคฺคิปีตฺวาปี ตฺตฺหิ อโหสิ ฯ सा ऐकं कुलं कन्दुं केषा निगुमि । ओ नं प्तुतो कत्रकुलं कज्जत्ति प्पुञ्जित्वा อสุกนฺนามาति वृत्ते तत्तถ कमनं प्पुञ्जेत्เตวา อत्तโน อภิรุจितं कुलं आजिगि । सा तत्तถ कन्त्वा कुमारि क्वारेत्वा तिवसं ववृञ्चेत्वा तं आनेत्वा तसฺส ฆरे ओกาสิ । सा वल्लभा ओहोสิ । ओ नं माता प्तुत्त त्वं अत्तโน रुञ्जिया कुमारि क्वानापेสิ सा ओतानि वल्लभा खाता अप्तुत्तकञ्ज नाम कुलं विनसฺसति पवेณิ न ञ्णियति तेन ओणं ते कुमारि क्व आनेसฺสามิตี तेन ओं ओम्माति वृज्जमानापि ปฺนปฺปฺนํ กเถสิ । वल्लभित्ति तं कं สุตฺวา ป्तुत्ता नाम มาताปีตฺนं वज्जं ओติกฺกमित्तुं न สกฺโกนฺติ ओतानि ओणं วิชयिณี ओत्ถิ ओनेत्वा มं ทาสिโกเคน ญฺชิสฺसति ยนฺนฺนาหํ สยमेवํ कुमारि क्व आनेयฺยन्ति जिन्तेत्वा ऐकं कुलं कन्त्वा तसฺสत्तถाय कुमारि क्वारेत्वा กิन्नाเมत्तं ओम्म वเทสิตี เตहि ปฺริชคฺคิตฺตา ओหํ वल्लभा अप्तुत्तं कुलं विनसฺसति ตุมฺหากं ซีตา ป्तुत्तं ปฺริลภित्वा กุญฺมพฺสฺส สามิณี ภวิสฺसति เทถ तं मยฺหํ สามิกฺสฺसाติ ยาจित्वा สมप्पिञ्जाเปत्वा आनेत्वा สามิกฺสฺส ฆरे ओกาสิ ฯ

๒. อถสฺสา เอตทโหสิ สจายํ ปฺตุตฺตํ วา ซีตฺรํ วา ลภิสฺสติ อยเมว กุญฺมพฺสฺส สามิณี ภวิสฺสติ ยถา ทารกํ น ลภติ ตเถว นํ กาคุํ วญฺญุตีติ ฯ

อถ นํ อห ยทา เต กุจฺฉิยํ คพฺโถ ปติฏฺฐาติ ตทา เม อารโจะยยาสีติ ฯ
 สทา สาธฺวติ ปฏฺฐิตฺวา คพฺเภ ปติฏฺฐิเต ตสฺสา อารโจะติ ฯ ตสฺสา ปน
 สายเว นิจฺจํ ยาคฺคฺคตฺตํ เทติ ฯ อถสฺสา ออาหารเนว สทฺธิํ คพฺภปาตนภสชฺชํ
 อทาสี ฯ คพฺโถ ปติ ฯ พุติยมฺปิ คพฺเภ ปติฏฺฐิเต ตสฺสา อารโจะติ ฯ
 อิตฺราปี พุติยมฺปิ ตเถว ปาเตสิ ฯ อถ นํ ปฏฺฐิตฺสทฺธิโย ปุจฺฉิสุ กจฺฉิ
 เต สปรตฺตี อนฺตรายํ กโรตฺตีติ ฯ สทา ตมตฺถํ อารโจะติ ฯ
